
Słowo od redaktor

Drodzy czytelnicy „Firmy i Rynek”,

z przyjemnością przekazuję Państwu kolejne wiosenne wydanie czasopisma Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu Akademii Nauk Stosowanych. W 65 numerze zawarte są opracowania dotyczące jak zwykle różnorodnych i jednocześnie „gorących” tematów, które umożliwiają szeroko postrzegać rzeczywistość.

Numer 2024/1 (65) tradycyjnie rozpoczyna artykuł autorstwa Rektora Senior Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu Akademii Nauk Stosowanych prof. dr hab. Anety Zelek pt. „Uwaga, nadchodzi menażeria ryzyk i epoka dewzrostu”, w którym poruszono niezwykle ważny i aktualny problem wpływu megatrendów, towarzyszących im trendów i zagrożeń na stan i perspektywy światowej gospodarki w wymiarze ekonomicznym, ekologicznym, społecznym i kulturowym. Wyczerpująco wyjaśniono w nim współczesną menażerię ryzyk oraz trendy i megatrendy z różnych obszarów i dziedzin życia społeczno – gospodarczego, stanowiące potencjalnie zapalniki kryzysów. Na tym tle przedstawiono niezwykle ciekawe opinie kadr menedżerskich na temat ryzyk omawianych kryzysów.

Niemniej ciekawy artykuł pt. „Start-up’y w świecie VUCA” jest udaną próbą zaprezentowania oryginalnych wyników analizy funkcjonowania wybranych start-upów z perspektywy oddziaływania czynników VUCA i reakcji na nie. Jego Autorka – dr inż. Monika Stankiewicz rozprawiła się z problemem funkcjonowania start-up’ów we współczesnym świecie VUCA, tj. świecie, który charakteryzuje zmienność, niepewność, złożoność i niejednoznaczność. Przeanalizowała sposób reagowania firm na zmiany otoczenia oraz wpływ tych zmian na ich pozycję rynkową. W artykule zaprezentowane zostały użyteczne sposoby wzmacniania pozycji, eliminowania utrudnień i unikania błędów. Autorka przedstawiła cenne uwagi usprawniające zarządzanie zmianą we współczesnym świecie.

Warty polecenia jest również tekst anglojęzyczny, którego współautorami są Dr Zoltán Peredy, Dr Sujit Chaudhuri oraz Sijia Li. Ich artykuł „Environmental, social and governance (ESG) practices of the Chinese small and medium size enterprises” porusza aktualną kwestię dotyczącą stosowania polityki ESG w realnym biznesie. Autorzy proponują bardzo ciekawe spojrzenie na ten kontekst, opisując praktyki związane z ESG stosowane w chińskich przedsiębiorstwach z sektora MSP. To podejście może być zaskakujące dla polskiego czytelnika, wszak w polskich realiach, zgodnie z dyrektywami UE, ESG dopiero od tego roku zaczyna obowiązywać tylko duże przedsiębiorstwa (pierwsze raportowanie ESG odbędzie się w styczniu 2025). Jednak właśnie z tego powodu, należy uznać, że wszelkie opracowania na ten temat zasługują na uwagę.

Za niezwykle wartościowy uznaję artykuł Tomasza Pawluć i Adama Szymko „Determinanty kształtowania się dominującego udziału kredytów hipotecznych o zmiennej stopie procentowej w polskim sektorze bankowym w latach 2010-2022”, który identyfikuje czynniki odpowiedzialne za ograniczoną dostępność kredytów hipotecznych o stałej stopie procentowej w polskim sektorze bankowym w latach 2010-2022 na tle innych gospodarek. Analizowane determinanty syntetycznie sklasyfikowano na czynniki w oparciu o strukturę rynku finansowego, instytucjonalno-prawne oraz makroekonomiczne.

W ciekawym tekście zaś pt. „Percepcja pojęcia rachunkowość kreatywna i agresywna w świetle badań” współautorki – Patrycja Sendor wraz z dr Katarzyną Strojny, poruszają niezwykle ważny problem wiarygodności sprawozdań finansowych. Wskazując tendencje zmierzające do ich upiększania, czy celowego wprowadzania czytelników sprawozdań finansowych w błąd, identyfikują problemy manipulowania danymi sprawozdawczymi i ich niekorzystny wpływ nie tylko na przedsiębiorstwo, ale również jego bliższe i dalsze otoczenie. Autorki podjęły udaną próbę zdefiniowania pojęć „rachunkowość kreatywna” i „rachunkowość agresywna” wykorzystując do tego celu interesujące wyniki badań sondażowych przeprowadzone w środowisku księgowych i studentów kierunków finansowych.

Niebywale interesujący jest oryginalny tekst dra Huberta Dyby, „Metody badania modeli biznesowych”. W artykule zaprezentowano przegląd najważniejszych metod badawczych stosowanych w analizie modeli biznesowych oraz przedstawiono ich główne cechy. Każda z omówionych metod dostarcza materiału analitycznego, który można wykorzystać w badaniach nad modelami biznesowymi. Przedstawione zestawienie można traktować jako interesujący kierunek dalszych dociekań naukowych.

Polecam również gorąco artykuł dra Pawła Włocha i dr Magdaleny Lazarek-Janowskiej „Analiza kosztów i korzyści na przykładzie lądowej farmy wiatrowej”. Jego problematyka dotyczy bardzo aktualnej i istotnej tematyki produkcji energii z wykorzystaniem elektrowni wiatrowych. Autorzy, wykazali, iż możliwe jest przeprowadzenie analizy kosztów i korzyści dla inwestycji polegającej na budowie i eksploatacji lądowej farmy wiatrowej. Poprzez analizę aspektów ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, przedstawione zostały aspekty pełnego wpływu tej inwestycji dla lokalnej społeczności, środowiska naturalnego oraz gospodarki regionu. Autorzy zwracają uwagę, iż w obecnym systemie prawnym, w którym istotną rolę odgrywa europejski rynek handlu uprawnieniami do emisji CO₂, tj. EU – ETS, inwestycja polegająca na budowie i eksploatacji lądowej farmy wiatrowej zdaje się być bardzo korzystnym działaniem dla społeczeństwa. Zauważają, że koszty są niewspółmierne do możliwych do uzyskania korzyści.

W bieżącym numerze naszego czasopisma w cyklu wydawniczym pn. **PRACE STUDENCKIE**, nie zabrakło miejsca na oryginalne publikacje Studentów.

Pierwsza z propozycji to esej Anny Dovzhyk, Studentki Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu Akademii Nauk Stosowanych pt. „Rosnący dług publiczny – dobry instrument stymulowania wzrostu czy katastrofa?”. Autorka zabrała cenny głos w dyskusji w kwestii długu publicznego, rozważając pozytywne i negatywne jego konsekwencje. Odważnie postawiła pytanie „Czy wzrost długu publicznego stanowi zagrożenie dla Ukrainy?” i postanowiła znaleźć na nie odpowiedź.

Druga z propozycji dotyczy ciekawie przedstawionych rozważań na temat świadomości finansowej Polaków. Mariusz Radwański, Student Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu Akademii Nauk Stosowanych, w eseju pt. „Polska polityka monetarna w okresie 2021-2023 - czy skutecznie walczymy z inflacją?” wskazuje, iż polityka monetarna Polski jest istotna dla każdego – zarówno aktywnego, jak i pasywnego uczestnika rynku. Udowadnia, iż siły gospodarcze wpływają na każdego, bez wyjątku. Dojrzałe apeluje o finansowy rozsądek, by świadomie podejmować decyzje i rozwijać swoje kompetencje w tym zakresie.

Trzecia propozycja pt. „Problemy etyczne w cyberprzestrzeni” to esej Patryka Zarzeckiego, Studenta II roku ekonomii w Zachodniopomorskiej Szkoly Biznesu Akademii Nauk Stosowanych Wydziału w Gryficach. Esej porusza kwestie etyczne w cyberprzestrzeni. Autor skupiając się na dynamicznym rozwoju technologii informacyjnych podjął się szalenie ważnego i złożonego zagadnienia etycznych problemów, jakie niesie za sobą cyberprzestrzeń. Analizuje, czy wartości etyczne mogą przetrwać i odgrywać kluczową rolę w biznesie internetowym, który jest nierozdzielnie związany z nowoczesnymi narzędziami cyfrowymi. Rozważa czy przestrzeń online, zdominowana przez media społecznościowe, portale informacyjne, platformy wideo, sztuczną inteligencję i inne nowoczesne technologie może być miejscem, w którym wartości etyczne nie tylko przetrwają, ale również odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu sposobu prowadzenia działalności biznesowej. W eseju znajdują się interesujące przykłady praktyk firm, które rzucają wyzwanie dla norm etycznych. Autor ciekawie poprowadził dyskusję na temat roli i odpowiedzialności firm w przestrzeni online, poruszając różne aspekty etyki w świecie internetu.

Czwarta propozycja zatytułowana „UBI - dobre rozwiązanie, czy szaleństwo?” to oryginalny esej Marcina Dernowskiego, Studenta Zachodniopomorskiej Szkoly Biznesu Akademii Nauk Stosowanych. Student rozważa, czy doczekamy się czasów, w których zniknie bieda i ubóstwo, a poziom dobrostanu i ogólnego zadowolenia z życia znacznie się podniesie. Prezentując rewolucyjną ideę UBI (z języka angielskiego Universal Basic Income) i analizując jej atuty i słabości – za i przeciw, sprawnie charakteryzuje jej główne elementy - bezwarunkowość, powszechność oraz indywidualny charakter. Dojrzałe rozważa czy ten piękny społeczno-polityczny model finansów publicznych oby na pewno jest aż taki piękny, czy jest dobrym rozwiązaniem czy szaleństwem, jednak wartym próby.

Zachęcam do lektury bieżącego numeru, a także do odwiedzania strony czasopisma www.fir.zpsb.pl, na której znajdują się archiwalne numery i równie interesujące opracowania.

Zapraszam również do przygotowania i nadsyłania tekstów w języku polskim lub angielskim. Zachęcam badaczy zarówno ze środowisk akademickich, jak i biznesowych do publikowania wraz z nami. Trwają już prace nad kolejnym wydaniem, a zakres poruszanych tematów zapowiada się jak zwykle bardzo interesująco.

„Firma i Rynek” to czasopismo o otwartym dostępie online. Publikacja nie wiąże się z żadnymi opłatami. Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane (stosujemy procedurę podwójnie ślepej recenzji), a czasopismo jest indeksowane w kilku bazach danych, w tym w bazie CEJH.

Szczegółowe instrukcje i formularz zgłoszeniowy są dostępne online na stronie: <https://www.zpsb.pl/uczelnia/wydawnictwo-naukowe-zpsb/firma-i-rynek/informacje-dla-autorow/>

W razie jakichkolwiek pytań dotyczących publikacji w „Firma i Rynek”, proszę o kontakt z redakcją pod adresem fir@zpsb.pl

Życzę Państwu miłej lektury

Redaktor Naczelna

dr Iwona Rafała